

son olarak, ‘TİKA bu modeli neden ve nasıl uygulamalıdır?’ sorularının cevapları aranmaktadır.

Bu bağlamda, bu tez üç ana bölümden oluşmaktadır. Birinci Bölüm kamu-özel ortaklığı kavramının ortaya çıkışını çağın ekonomik ve siyasi koşulları ışığında değerlendiren tarihsel bir incelemeyle başlamıştır. Akabinde, ‘kamu’ ve ‘özel’ sektörün işbirliği yapma sebepleri, uluslararası kalkınma alanında kullanılan başlıca ortaklık modelleri ve son olarak gelişmekte olan ülkelere sağladığı fayda ve zarar bağlamında, modele yöneltilen eleştirilere yer verilmiştir.

İkinci Bölüm ise kamu-özel ortaklığı modelini yıllardır kullanan ve geliştiren ikili kalkınma ajanslarından USAID ve JICA’ya odaklanmıştır. Bu çerçevede, ABD ve Japonya’nın dış yardım tarihleri ve belli başlı özelliklerinin kısaca anlatıldığı kısımların ardından, her iki ülkenin de dış yardımlardan sorumlu kuruluşları USAID ve JICA’nın özel sektör işbirliğine bakış açıları, özel sektör angajman politikaları, kamu-özel ortaklığı çalışma yöntem ve prensipleri anlatılmıştır. Buna ek olarak, bölüm sonunda karşılaştırmalı bir analiz yapılarak, her iki kuruluşun da dış yardım ve özel sektör işbirliği bağlamında farklılıkları ve benzerlikleri değerlendirilmiştir. Geleneksel donörler grubunda yer alan ve İkinci Dünya Savaşı’ndan sonra Marshall Planı adı verilen dış yardım programıyla, Soğuk Savaş’ın gölgesinde, Avrupa’nın kalkınmasında büyük rol oynayan ABD ile geçmişinde savaş tazminatı ödemeye mahkûm edilen ve büyük ölçüde dış yardım olarak, ekonomik büyüme sürecini tamamlayan Japonya’nın hem coğrafi hem de tarihi ve kültürel farklılıkları bu araştırma için karşılaştırmalı bir analiz yapmaya olanak sağlamıştır.

Üçüncü Bölüm’de yükselen bir donör olan Türkiye’nin dış yardım vermeye başladığı siyasi ve ekonomik koşullar, motivasyonları ve Türk dış yardımının belli başlı özellikleri değerlendirilmiştir. Ardından, Türkiye’de kalkınma yardımlarından sorumlu kuruluş olan TİKA’nın özel sektör işbirliği modeli kısaca irdelenmiş ve bu işbirliğinin derinleştirilmesi ve sistematik hale getirilmesi adına çeşitli öneriler sunulmuştur. Son olarak, USAID ve JICA’nın kamu-özel ortaklığı modellerinden ilham alınarak, TİKA için bu modelin uygulanabileceği üç proje önerisine yer verilmiştir.

Dolayısıyla, bu tez yakın gelecekte TİKA’da özel sektör angajman politikası geliştirilmek istendiği takdirde, bir başlangıç kılavuzu olarak kullanılması maksadıyla yazılmıştır. Bu bağlamda, tezde öne sürülen fikirler geliştirilmeye ve farklı ülkelere örnekler seçilip incelenmeye açıktır.